

ҲИСОБОТ
оид ба фаъолияти Агентии хариди давлатии мол, кор
ва хизматрасонии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон
дар соли 2015

Агентии хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар давраи ҳисоботи дастуру супоришҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонӣ», Низомномаи Агентӣ ва санадҳои меъёри-ҳуқуқии соҳавиро мавриди фаъолият қарор додааст.

Дар соли 2015, дар маҷмӯъ тавассути комиссияҳои муштаракӣ Агентӣ бо ташкилотҳои харидори ғайрисиҳибхтисос, 4647 дархости тендерӣ ба маблағи 827 815 976 сомонӣ мавриди расмиёти хариди давлатӣ қарор дода шуда, дар натиҷа ба маблағи умумии 786 825 273 сомонӣ тавсияҳо барои бастанӣ қарордодҳо пешниҳод карда шудаанд.

Сарфаи умумии маблағҳо 40 990 703 сомониро ташкил дода, меъёри фоизи сарфа аз ҳаҷми умумии маблағҳои барои харид пешниҳодшуда ба 4,95 фоиз баробар аст.

Тавассути дастгоҳи марказии Агентӣ 2491 озмун харид ба маблағи 478 446 934 сомонӣ баргузор гардида, дар натиҷа ба маблағи 452 646 123 сомонӣ тавсияҳо барои бастанӣ қарордод пешниҳод карда шудаанд. Дар натиҷаи озмунҳои баргузоршуда ба маблағи 25 800 811 сомонӣ сарфа ба даст оварда шуда, меъёри фоизи сарфа аз ҳаҷми маблағҳои барои харид пешниҳодшуда 5,39 фоизро ташкил дод.

Дар бахшҳои намояндагии Агентӣ дар ВМКБ, вилоятҳои Суғд ва Хатлон, минтақаи Кӯлоби вилояти Хатлон ва ноҳияҳои водии Рашт 2008 озмуни харид ба маблағи 327 632 953 сомонӣ баргузор гардида, дар натиҷа ба маблағи 314 024 531 сомонӣ тавсияҳо барои бастанӣ қарордод пешниҳод карда шудаанд. Дар натиҷаи озмунҳои баргузоршуда ба маблағи 13 608 422 сомонӣ сарфа ба даст оварда шуда, меъёри фоизи сарфа аз ҳаҷми маблағҳои барои харид пешниҳодшуда 4,15 фоизро ташкил дод.

Бо мақсади сарфакорона истифода намудани маблағҳо, ба татбиқи ваколатҳо оид ба ҷустуҷӯи молрасонҳои эҳтимолӣ аҳамияти ҷиддӣ дода шуда, ҳамзамон мониторинги нархҳои пешниҳодшавандаи иштирокчиёни

харид мунтазам гузаронида шуда, нархҳо тавассути бозиди бозорҳо, аз ҷумла бозорҳои фурӯши яклухт, нуқтаҳои гуногуни фурӯш, дастрасии иттилоот аз сомонаҳои шабакаи Интернет, дистрибютерони истехсолкунандагон, пешниҳодҳои тиҷоратӣ ва маълумоти мақоми ваколатдор оид ба фаъолияти зиддиинҳисорӣ, мавриди муқоиса ва таҳлил қарор дода мешаванд.

Дар мавриди хариди сӯзишвориҳои дизелӣ ва бензин, ки тавассути системаи хариди электронӣ анҷом дода шудаанд, нарх аз нархи фурӯши бозори ин маҳсулот арзонтар ташаккул меёбад, ҳангоми хариди корҳои сохтмону таъмири харҷномаҳои пешниҳодшудаи пудратчиён бо маҷмӯи нархномаҳои Кумитаи сохтмон ва меъморӣ назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқоиса карда мешаванд.

Харидҳои электронӣ мутобиқи Барномаи хариди электронӣ барои солҳои 2013-2015, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 29 декабри соли 2012 №759 қабул гардидааст, тавассути низоми худкори хариди давлатӣ анҷом дода мешаванд. Дар давраи ҳисоботӣ, тавассути низоми хариди электронӣ 148 озмун ба маблағи 21 736 089 сомонӣ баргузор гардида, ба маблағи 20 154 619 сомонӣ тавсияҳо барои бастанӣ қарордод пешниҳод карда шудаанд. Дар натиҷа ба маблағи 1 581 470 сомонӣ сарфа ба даст оварда шуда, меъёри фоизи сарфа аз ҳаҷми маблағҳои барои харид пешниҳодшуда 7,28 фоизро ташкил дод.

Бо мақсади дар соли 2015 тадриҷан васеъ гардидани номгуӣ молҳои тавассути низоми хариди электронӣ харидшаванда, модули электронӣ барои доруворӣ ва маҳсулоти тиббӣ таҳия гардида, аз моҳи март соли ҷорӣ мавриди истифода қарор дода шудааст.

Ба ҳолати имрӯза, дар низоми худкори хариди давлатӣ (хариди электронӣ), барои иштирок дар расмиёти хариди электронӣ 85 молрасон ба қайд гирифта шудаанд. Барои онҳо дастурамали электронӣ барои омӯзиши марҳилаҳои хариди электронӣ дар суроғаи шабакаи Интернет help.zakupki.gov.tj дастрас мебошад.

Бо вучуди ин, норасоии басти кории Агентӣ яке аз мушкилиҳои асосӣ дар чараёни татбиқи Барномаи хариди электронӣ буда, ба Агентӣ аз ҷониби Бонки Ҷаҳонӣ гранти IDF №TF016491-TJ ба маблағи 450000 доллари ИМА ҷудо гардидааст. Дар давоми сол, чораҳои ташкилӣ андешида шуда, ҳамоҳангсозии лоиҳа ба қарор қабул карда шудааст. Мақсади асосии лоиҳа ин тақмили низомҳои мавҷудаи хариди электронӣ, аз ҷумла низоми худкори хариди давлатӣ (хариди электронӣ) ва Портали ягонаи хариди давлатӣ, баргузориҳои тренингиҳо ва таҳияи модули озмуни электронии номаҳдуд мебошад. Баҳри ҷалби ширкатҳои таҷрибадор

озмуни байналмилалӣ эълон гардида, аз 15 довталаби давлатҳои Аврупо, ИМА, Осиё ва ИДМ айна ҳол рӯйхати кӯтоҳ иборат аз 6 ширкат тартиб дода шудааст. Лоихаи фармоиши техникӣ омода гардида, мавриди такмил ва мувофиқа қарор дода шудааст.

Дар баробари ин, татбиқи компоненти 3 «Такмили низоми хариди давлатӣ, хариди электронӣ ва инфрасохтор» ба маблағи 2,2 млн.доллари ИМА дар доираи Лоихаи дуҷуми модернизатсияи идоракунии молияи давлатӣ, ба гузариш ба низоми такмилёфтаи хариди электронӣ, ки унсурҳои нави технологияҳои иттилоотиро дар бар мегирад, вусъат мебахшад.

Таъмини шаффофияти расмиёти харид, ки яке аз мақсадҳои асосии хариди давлатӣ мебошад, дар давраи ҳисоботӣ ба роҳ монда шуда, дар озмунҳои ғайриэлектронӣ танҳо усули асосии харид – озмуни харид бо иштироки номаҳдуди довталабон татбиқ карда шудааст. Дар ягон расмиёти харидҳои ғайриэлектронӣ усулҳои харид аз як манбаъ ва озмуни харид бо иштироки маҳдуди довталабон, ки усулҳои нисбатан камшаффоф мебошанд, истифода нагардидаанд. Дар мавриди истифодаи усули дархости нархнома тавассути низоми хариди электронӣ, тартиби ирсали автоматикӣ огоҳиномаҳо оид ба харид ба иштирокчиёни бақайдгирифташуда истифода мегардад, ки дорои хусусиятҳои озмуни харид бо иштироки номаҳдуди довталабон мебошад.

Бо мақсади такмили низоми хариди давлатӣ ва иҷрои ӯҳдадорӣҳои байналмилалӣ, ки аз соҳиб гаштани мақоми «нозир» дар Созишномаи хариди давлатии Созмони Умумиҷаҳонии Савдо бармеоянд, таҳияи лоихаи Қонуни нави Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонӣ» идома ёфт. Лоихаи Қонун дар давоми соли чорӣ дар доираи Кӯмаки техникӣ мутахҳидшудаи Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд ва Котиботи Созмони Умумиҷаҳонии Савдо оид ба хариди чихати мутобиқгардонӣ ба принципҳо ва меъёрҳои Созишномаи хариди давлатии Созмони Умумиҷаҳонии Савдо ва қонуни навӣи ЮНСИТРАЛ 2011 ҳаматарафа омӯхта ва такмил дода шудааст. Лоихаи Қонун дар моҳи ноябр ба аъзои Гурӯҳи кории бо супориши Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсисдодашуда барои баррасӣ равона карда шудааст.

Лоихаи Қонун барои идомаи ислоҳоти низоми хариди давлатӣ заминаи ҳуқуқиро гузошта, татбиқи механизмҳои нав ва такмилёфтаре чихати баланд бардоштани сатҳи истифодаи самаранок ва сарфакоронаи маблағҳо, шаффофият ва беғаразии расмиёти харид, таъмини рушди рақобат, дастгирии соҳибкорӣ хурду миёна имкон месозад. Дар маҷмӯъ, лоихаи Қонун дар заминаи стандартҳои байналмилалӣ таҳия гардида, бо

дарназардошти якҷоякунии стандартҳои байналмилалӣ ва хусусиятҳои соҳаи хариди давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои такмили низоми хариди давлатӣ мусоидат менамоянд.

Дар моҳи феввали соли равон, ба Котиботи Созмони Умумиҷаҳонии Савдо оид ба харид Пешниҳодоти ибтидоии Ҷумҳурии Тоҷикистон иборат аз 7 Замимаи шакли муқарраршуда барои паҳн миёни давлатҳо-аъзои Созишномаи хариди давлатии СУС пешниҳод карда шудааст. То инҷониб, аз ҷониби 13 давлат саволу пешниҳодҳо ворид гардида, гуфтушунидҳо идома доранд.

Дар моҳи сентябри соли ҷорӣ, дар шаҳри Женева, дар рафти як қатор чорабиниҳои байналмилалӣ соҳавӣ, ҳайати Ҷумҳурии Тоҷикистон лоиҳаи Қонуни навро ба давлатҳо-аъзои Созишномаи хариди ҳукумати СУС барои гирифтани таклифу эродҳо муаррифӣ намуда, бо намояндагони расмӣ баъзе аз давлатҳо-аъзои Созишнома мулоқоти дучониба оид ба шомил шудан ба Созишномаи мазкур баргузор намуд. Инчунин, дар моҳи декабр аз ҷониби Агентӣ якҷоя бо Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд ва Котиботи Созмони Умумиҷаҳонии Савдо оид ба харид, семинари миллии доир ба Созишномаи хариди ҳукумати СУС бо иштироки намояндагони вазорату идораҳо ташкил ва баргузор гардид.

Самти дигари фаъолият ин баланд бардоштани потенциали ташкилотҳои харидор вобаста ба хариди давлатӣ мебошад, ки дар доираи гранти ба Институти идораи давлатӣ ва Агентӣ аз ҷониби Бонки Ҷаҳонӣ ҷудошуда, аз моҳи феврал то моҳи декабри соли ҷорӣ татбиқ гардид. Дар Институти идораи давлатӣ машғулиятҳо барои тайёр намудани тренерҳо гузаронида шуда, ҳамагӣ аз 27 нафар омӯзанда 20 нафар соҳиби шаҳодатномаи тренер гашта, ба давраи дуюм 15 нафар гузаштаанд. Барои тайёрии пурраи тренерҳо, ба таври иловагӣ дар Агентӣ аз рӯи барномаи соҳавӣ тайёр кардани мутахассисони харид машғулиятҳо баргузор гардид. Дар давоми давраи татбиқи грант, зиёда аз 400 нафар хизматчиён ва кормандони давлатӣ бо омӯзиш фаро гирифта, ҷиҳати ҳолисона арзёбӣ намудани сатҳи дониш, системаи электронии тестӣ таҳияи гардида, дар Агентӣ насб карда шудааст.

Дар давраи ҳисоботӣ, бо мақсади татбиқи ваколатҳои вогузоршуда, аз ҷониби мутахассисони Агентӣ корҳои таҳлилию фаҳмондадиҳӣ вобаста ба расмиёти хариди давлатӣ дар баъзе аз ташкилотҳои харидор гузаронида шуда, тавсияҳои дахлдор дода шудаанд.

Бо мақсади ҳалли мушкилиҳои ҷойдошта ва таҳкими заминаи кадрӣ Агентӣ, қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 29 сентябри

соли 2015 №618 «Дар бораи ворид намудани тағйиру иловаҳо ба қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3 майи соли 2012 №228» қабул карда шудааст. Мутобиқи қарор, ба Агентӣ 6 воҳиди иловагии корӣ ҷудо гардида, сохтори нав - Шӯъбаи таҳлил, назорат ва таъминоти иттилоотии хариди давлатӣ таъсис дода мешавад. Амалӣ гардонидани қарори мазкур иҷрои вазифаҳо ва татбиқи ваколатҳои пешбинишудаи Агентиро дар ҳаҷми пурра таъмин намуда, ба ҷоннок гардонидани фаъолияти Агентӣ дар самтҳои таҳияи лоиҳаи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва методология, таҳия ва пешбурди сиёсати ягона вобаста ба нархгузорӣ ва таснифоти техникӣ, таҳкими механизмҳои назорати харидҳои мустақилонаи ташкилотҳои соҳибхтисос, таҳия ва пешниҳоди ҳисобот дар шаклҳои нав ва ба стандартҳои муосир ҷавобгӯ, ҷорӣ намудани механизми назорати иҷрои ӯҳдадорихои қарордод ва ҷустуҷӯи молрасонону пудратчиёни алтернативӣ мусоидат хоҳад намуд.

Раванди назорати иҷрои қарордодҳо низ беҳбудиро тақозо намуда, вобаста ба ин мушкилиҳои ҷойдошта андешидани тадбирҳо ҷиҳати тадриҷан васеъ гардонидани доираи молҳои тавассути низоми хариди электронӣ харидшаванда ва ҷорӣ намудани технологияҳои иттилоотӣ барои идоракунии қарордодҳо дар сатҳи замонавӣ пешбинӣ карда мешавад.

Дар маҷмӯъ, сиёсати соҳаи хариди давлатӣ бояд ба истифодаи самараноки маблағҳо, вусъат бахшидан ба харидҳои электронӣ ва таҳкими механизмҳои назоратӣ нигаронида шавад. Дар баробари қонеъ гардонидани эҳтиёҷоти ташкилотҳои харидор ба мол, кор ва хизматрасонӣ, ба масъулиятнокии тамоми иштирокчиёни ҷараёни хариди давлатӣ дар марҳилаҳои гуногуни расмиёти харид, аз ҷумла банақшагириӣ ва асоснокии харид, омодагӣ ва мониторинги пешазозмунӣ, арзёбии дархостҳои тендерӣ ва рафти иҷрои қарордодҳо тақвият бахшида мешавад.

Дар соли 2016 дар назди Агентӣ ва дар маҷмӯъ соҳаи харид, мақсаду вазифаҳои зерин гузошта мешаванд:

Ба баррасии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод намудани лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонӣ»;

Такмили Портали ягонаи хариди давлатӣ, низоми хариди электронӣ ва ҷорӣ намудани модули озмуни электронӣ бо иштироки номаҳдуди довталабон;

Таъмини самаранокии фаъолияти комиссияҳои муштаракӣ тендерӣ аз ҳисоби фаъолияти шӯъбаи таъсисдодашудаи таҳлил, назорат ва таъминоти иттилоотии хариди давлатӣ;

Нигоҳ доштани тамоюли сарфакорӣ дар натиҷаи баргузори
озмунҳо ва шаффофияти расмиёти хариди давлатӣ;